

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Gorane Aralice Martinović, predsjednice vijeća, Kamelije Parać, sutkinje izvjestiteljice i Davora Pustijanca, člana vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom D. d.o.o. u stečaju, Slavonski Brod, kojeg zastupa punomoćnica N. K., odvjetnica u Zagrebu, odlučujući o žalbama REPUBLIKA HRVATSKA, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod, koju zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu, stečajnog dužnika te žalbi vjerovnika 1. B. J. iz A2, 2. N. R. iz A3, 3. D. Š. iz A4, 4. K. J. iz A2, **protiv rješenja Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj St-12/2011-745 od 16. prosinca 2016., ispravljeno rješenjem od 29. prosinca 2016., u sjednici vijeća održanoj 8. ožujka 2017.**

r i j e š i o j e

I. **Odbija se žalba** REPUBLIKA HRVATSKA, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod, kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj **St-12/2011-745** od 16. prosinca 2016., ispravljeno rješenjem od 29. prosinca 2016. u točkama I. i III. izreke.

II. Preinačuje se rješenje Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj St-12/2011-745 od 16. prosinca 2016., ispravljeno rješenjem od 29. prosinca 2016. u točki II. izreke i rješava:

1. **Utvrđuje se da je s danom 31. prosinca 2002. prestalo razlučno pravo na nekretninama** stečajnog dužnika za iznos glavnice od 565.231,75 kn, osnovano u korist Republike Hrvatske za Ministarstvo Financija Porezna uprava Slavonija i Baranja temeljem rješenja o osiguranju prisilnim zasnivanjem založnog prava Općinskog suda u Slavonskom Brodu poslovni broj Ovr-381/00-8 od 12. lipnja 2006., temeljem kojeg je u zemljišnim knjigama z.k. Odjela Općinskog suda u Slavonskom Brodu na navedenim nekretninama izvršena uknjižba prava zaloge pod brojem Z-4892/2010 na sljedećim nekretninama:

- kč.br. 14/02, Tvornica D., ukupne površine 2.514 m2,
- kč.br. 19 Tvornica i ekonomsko dvorište D., ukupne površine 5.771 m2,
- kč.br. 20 Tvornica i ekonomsko dvorište D., ukupne površine 10.797 m2,
- kč.br. 22 Tvornica i ekonomsko dvorište D., ukupne površine 1.256 m2,
- č.br. 23 Tvornica i ekonomsko dvorište D., ukupne površine 5.895 m2,
- č.br. 26/1 Parkiralište D., ukupne površine 1.989 m2,
- kč.br. 27 Tvornica i ekonomsko dvorište D., ukupne površine 2.957 m2, sve upisano u

zk.ul. 430 k.o. A6, te na sljedećim nekretninama:

- kč.br. 18 Tvornica D., ukupne površine 478 m2,

- kč.br. 28 Parkiralište D., ukupne površine 3.345 m² sve upisane u zk.ul. 431 k.o.

A6; te na sljedećim nekretninama:

- kč.br. 598 A7, ukupne površine 1.378 hvati upisano u zk.ul. 246

k.o. A8.

2. Nalaže se z.k. odjelu Općinskog suda u Slavonskom Brodu izvršiti brisanje zabilježbi na nekretninama navedenim u točki II.1. ovog rješenja pod Z-4892/10 za iznos od 565.231,75 kn (petstošezdesetpettisućadvjestotridesetjedna kuna i sedamdesetpet lipa).

Obrazloženje

Rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj poslovni broj St-12/2011-745 16 prosinca 2016. ispravljeno rješenjem od 29. prosinca 2016. u točki I. izreke utvrđeno je da je 31. prosinca 2002. prestalo razlučno pravo na nekretninama stečajnog dužnika osnovano u korist Republike Hrvatske, Ministarstvo Financija, Porezna uprava Slavonija i Baranja temeljem rješenja o osiguranju prisilnim zasnivanjem založnog prava Općinskog suda u Slavonskom Brodu poslovni broj Ovr-381/00 od 21. lipnja 2010., temeljem kojeg je u zemljišnim knjigama Z. K. Odjela Općinskog suda u Slavonskom Brodu na navedenim nekretninama izvršena uknjižba prava zalogu pod brojem Z-4892/10, za iznos od 420.497,44 kn, na ime zateznih kamata, te za iznos zateznih kamata na iznos od 903.670,43 kn koje teku od 1. rujna 1999. do 30. lipnja 2002. po stopi od 15% godišnje, a od 1. srpnja 2002. do isplate, po stopi od 15% godišnje. U točki II. izreke utvrđeno je da postoji razlučno pravo na nekretninama iz točke I. izreke rješenja za iznos glavnice od 565.231,75 kn. U točki III. izreke naloženo je Z. K. odjelu Općinskog suda u Slavonskom Brodu izvršiti brisanje zabilježbi na nekretninama navedenim u točki 1. rješenja pod brojem Z-4892/10 za iznos od 420.497,44 kn, na ime zateznih kamata, te za iznos zateznih kamata na iznos od 903.670,43 kn od 1. rujna 1999. do 30. lipnja 2002. po stopi od 15% godišnje, a od 1. srpnja 2002. do isplate, po stopi od 15% godišnje.

Protiv rješenja žalbu su podnijeli Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod, stečajni dužnik, te vjerovnici 1. B. J. iz Zagreba, 2. N.R. iz Slavonskog Broda, 3. D.Š. iz Zagreba i 4. K. J. iz Zagreba.

Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod rješenje pobija u točki I. i III. izreke iz svih žalbenih razloga. U žalbi u bitnom navodi da nije došlo do otpusta duga i predlaže da ovaj sud ukine rješenje u pobijanom dijelu.

U odnosu na žalbu stečajnog dužnika valja reći da iz sadržaja žalbe proizlazi da rješenje pobija u točki II. izreke iako je u žalbi pogrešno naveo da pobija rješenje u točki I. izreke. U žalbi u bitnom navodi da je založno pravo prestalo po samom zakonu sukladno čl. 97. Stečajnog zakona. Osim navedenog navodi da je pogrešan zaključak suda da nije došlo do otpisa duga budući da je ta činjenica utvrđena u predmetu poslovni broj P-500/14 koji je pravomoćno okončan. Kako je tražbina osigurana založnim pravom prestala, prestalo je i založno pravo uspostavljeno radi njenog osiguranja. Predlaže rješenje u pobijanom dijelu ukinuti odnosno preinačiti i utvrditi da je razlučno pravo prestalo.

Vjerovnici 1. B. J. iz Zagreba, 2. N.R. iz Slavonskog Broda, 3. D.Š. iz Zagreba, 4. K. J. iz Zagreba rješenje pobijaju u točki II. izreke zbog bitne povrede odredaba Zakona o parničnom postupku i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnom navode da je sud utvrđivao činjenice koje su već utvrđene u postupku koji je pravomoćno završen presudom ovog suda poslovni broj Pž-822/2015 od 25. listopada 2016. u kojoj je odlučeno da je ne postoji tražbina Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava. Budući da nema tražbine onda više nema niti razlučnog prava koje je isključivo vezano za tu tražbinu jer je utvrđeno da je došlo do otpusta duga od strane Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava. Predlaže da ovaj sud rješenje u pobijanom dijelu preinači u skladu sa žalbenim navodima.

Navedeni su vjerovnici ujedno dali i odgovor na žalbu Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava u kojem navode da žalba nije osnovana i predlažu da ovaj sud potvrdi prvostupanjsko rješenje u točki I. i III. izreke.

Žalba Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod **nije osnovana**.

Žalbe stečajnog dužnika i žalba vjerovnika 1. B. J. iz Zagreba, 2. N. R. iz Slavonskog Broda, 3. D. Š. iz Zagreba, 4. K. J. iz Zagreba **su osnovane**.

Ispitujući pobijano rješenje na temelju odredaba čl. 381. i čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 25/13; dalje: ZPP) u vezi s čl. 10. Stečajnog zakona, u granicama žalbenih razloga i pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP-a, kao i na primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je **prvostupanjski sud kod donošenja odluke djelomično pogrešno primijenio materijalno pravo**.

Iz spisa, odnosno iz obrazloženja prvostupanjskog rješenja, proizlazi da je nad stečajnim dužnikom D. d.o.o. u stečaju Slavonski Brod otvoren stečajni postupak 17. veljače 2006. U stečajnu masu su ušle nekretnine označene u točki II.1. ovog rješenja. Na istim nekretninama postoji zabilježba prava zalogu broj Z-213/99 zaprimljena 20. siječnja 1999. na iznos od **903.670,43 kn** sa zateznim kamatama od 1. rujna 1999. do isplate prema **kojem je Republika Hrvatska**, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod dobila **status razlučnog vjerovnika**.

Nije osnovan žalbeni navod stečajnog dužnika da je založno pravo na predmetnim nekretninama prestalo prema čl. 97. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03 i 82/06; dalje: SZ).

Naime, prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom zaprimljen je 11. travnja 2001., a zabilježba podnesenog prijedloga za osiguranje je u zemljišnim knjigama izvršena 20. siječnja 1999. **Mjerodavni trenutak od kojeg bi nastupali učinci upisa založnog prava nije vrijeme provedbe upisa već trenutak kada je podnesen prijedlog za upis. Stoga je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da se nisu ispunile pretpostavke iz čl. 97. SZ-a za nastupanje pravnih učinaka prestanka osiguranja jer je isto nastalo više od šest mjeseci prije nego što je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka podnijen** što je, uostalom, utvrđeno pravomoćnim rješenjem Općinskog suda u Slavonskom Brodu poslovni broj Ovr-381/00 od 18. kolovoza 2010.

Nadalje, iz podataka u spisu proizlazi da je Republika Hrvatska, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, u stečajnom postupku otvorenim nad dužnikom, 20. ožujka 2006. prijavila tražbinu koja na dan otvaranja stečajnog postupka iznosi ukupno 1.649.863,04 kn po osnovi neplaćenih poreza **uz obavijest o postojanju razlučnog prava**

upisanog u zemljišne knjige temeljem rješenja Općinskog suda u Slavonskom Brodu poslovni broj Ovr-381/00 od 28. svibnja 2003. Tražbina je djelomično osporena u iznosu od 1.469.346,77 kn pa je rješenjem poslovni broj St-14/01 od 28. travnja 2006. stečajni dužnik, kao osporavatelj, upućen u parnicu radi utvrđenja osnovanosti osporavanja navedene tražbine.

Stečajni dužnik je 29. svibnja 2006. podnio tužbu radi utvrđenja da ne postoji i da nije osnovana tražbina Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja u iznosu od 1.469.346,77 kn.

Postupak koji se vodio pod poslovnim brojem **P-500/14** pravomoćno je okončan presudom ovog suda poslovni broj **PŽ-822/2015** od 25. listopada 2016. na način da je utvrđeno da ne postoji i da nije osnovana tražbina Republike Hrvatske za Ministarstvo financija, Porezne uprave Slavonije i Baranje u iznosu od 1.469.346,77 kn kao tražbina drugog višeg isplatnog reda.

Iz obrazloženja presude ovog suda poslovni broj PŽ-822/2015 od 25. listopada 2016. proizlazi da sporna tražbina predstavlja porezni dug dužnika za 1994. i 1995. godinu, utvrđen rješenjem nadležnog poreznog tijela od 6. kolovoza 1996. kojim je utvrđena njegova porezna obveza i naloženo mu platiti porezni dug.

Stečajni dužnik se poziva na to da je cjelokupna tražbina prestala zastarom i otpustom duga.

U parničnom postupku nije bilo sporno postojanje pravomoćnog upravnog rješenja o nastupu apsolutne zastare i otpust predmetnog poreznog duga.

Naime, Republika Hrvatska Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod navedene činjenice nije osporila već je navela da su te činjenice bez utjecaja na namirenje tražbine iz tužiteljevih nekretnina i to zato što je tražbina osigurana založnim pravom pa ona nije prestala niti je nastupila zastara prava na naplatu.

Budući da je pravomoćno utvrđeno da ne postoji i da nije osnovana tražbina Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, Slavonski Brod u iznosu od 1.469.346,77 kn koja je osigurana založnim pravom na nekretninama stečajnog dužnika to je prvostupanjski sud, odlučujući o postojanju te iste tražbine, počinio bitnu povredu postupka iz čl. 354. st. 2. t. 9. ZPP-a.

Slijedom navedenog nije osnovana žalba Republike Hrvatske, Ministarstvo financija,

Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, koja u žalbi navodi da nije nastupila zastara potraživanja te da nije došlo do otpusta duga.

Kako je pravomoćno presuđeno da je u ovom slučaju prestalo ne samo pravo na naplatu sporne tražbine (jer je utvrđena zastara pravomoćnim upravnim rješenjem), **već je prestala i sama tražbina (otpustom duga)**, preostaje odgovoriti na pitanje od kakvog je to utjecaja na postojanje upisanog založnog prava u korist Republike Hrvatske, Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, radi osiguranja te tražbine.

Odredbom čl. 368. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01) propisano je da se i nakon nastupa zastare vjerovnik čije je potraživanje osigurano zalogom ili hipotekom može namiriti, ali samo iz opterećene stvari ako je drži u rukama ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi, **s time što se na taj način (dakle niti iz opterećene stvari) ne mogu namiriti kamate i ostala povremena davanja.** S obzirom na to da je nastupila apsolutna zastara sporne tražbine, Republika Hrvatska,

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Slavonija i Baranja, je izgubila pravo naplate zateznih kamata iz opterećene stvari. **Međutim, kako je pravni učinak otpusta duga prestanak obveze, time je prestala i tražbina po osnovi glavnog duga.**

Dakle, u slučaju kad je ispunjenje obveze osigurano nekim sredstvom, a tražbina je prestala (u ovom slučaju otpustom duga), to znači da su time otpuštene i sredstva osiguranja, odnosno da je prestankom osigurane tražbine prestalo i založno pravo učinjeno radi njenog osiguranja (čl. 346. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - „Narodne novine“ broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14).

Valjalo je stoga, temeljem čl. 380. t. 2. ZPP-a odlučiti kao u točki I. izreke ovog rješenja i temeljem čl. 380. t. 3. ZPP-a kao u točki II. izreke ovog rješenja.

U Zagrebu 8. ožujka 2017.

Predsjednica vijeća
Gorana Aralica Martinović v. r.

Za točnost otpravka ovlašteni službenik
Brankica Curman